

En flue i hånden

Med blikket framover og begge beina godt plantet i fluebinderhistorikken, går Long Ndoc Nguyen baklengs inn i fluefisket.

PORTRETTET

AV VEGARD VEBERG
TEKST OG FOTO

På slutten av 90-tallet ser tiåringen Long sine første fluer i et sportsfiske-magasin. Han har aldri sett en ekte lakseflue.

– Jeg har alltid interessert meg for fugler ...

De fargerike fjærene plassert på en krok gjør inntrykk. Han har tegnet lenger enn han kan huske. Fluene blir et nytt medium.

I begynnelsen var det håndverket som fascinerte, men de siste årene har bevisstheten om fluenes funksjon økt. Og med det kommer interessen for hva fluene skal brukes til ...

– Jeg tror jeg skjønner det bedre nå, fluene skal ha bestemte *egenskaper*, mer enn det reint estetiske. De skal ikke bare være vakre å se på. De skal være holdbare, de skal ha rett gange og de skal fange fisk. Det er like viktig som hvordan de er bygd opp.

En stivpyntet servitør skjenker te og en liten stund hadde det ikke overrasket om en engelsk jarl med følge hadde spasert inn døren på Theatercaféen. Kanskje slitne etter en lang reise fra Drammenselva, hvor de sikkert hadde vadet til knes i storlaks. Om ikke alt var bedre før, så var kanskje fiskehistoriene det.

Kanskje hadde de møtt Kristiania-bohemen, Christian og Oda Krohg, og anarkisten Hans Jæger. Stamgjestene

på Theatercaféen på slutten av 1800-tallet satt et annet preg på stedet enn dagens dress- og draktkledde lunsjgjester.

Gode priser

Fluene hans pryder vegger langt oftere enn de sitter på fortommer og svinger over strømmer og brekk. En flue i ramme, donert til den årlige Villaksauksjonen i Oslo, hadde en utropsverdi på 2500 kroner. Fluebinderne med mye lengre fartstid binder med ham for å lære. De deler teknikker over internett, deler videoer og holder håndverket ved like.

Long lærte seg tidlig å binde klassiske laksefluer for hånd, akkurat som damene på Hardy-fabrikken. Fluene blir ikke så presise, men har en egen sjarm.

– Kan den kalles kunst?

– Nei, jeg anser meg som historiker. Det viktigste er å ta vare på håndverket. Vi har bundet fluer siden vi fikk de første beinkrokene, men det var på viktortiden klassikerne ble skapt.

Fluene ble til kunstobjekter. En adelsmann kunne ikke lenger vise seg langs elva Tweed med en mindreverdige fluebok, uten å begå sosialt selvmord.

De samme fjærene som ble brukt i fluer var populære som hattepynt for fine fruer, og prisene ekskluderte andre enn adelen og de velbemidlede.

Storhetstiden for fulldressede laksefluer er fra 1850 til 1900. Mønstre som brukes den dag i dag ble dokumentert og registrert i bøker. Høydepunktet er kanskje G. M. Kelsons bok *The Salmon Fly: How To Dress It And How To use It*. Long ville glatt gitt et studielån for en førsteutgave ...

Fra stikke til stang

Longs erfaringer med sportsfiske strekker seg foreløpig ikke lenger enn til makrellen som svømmer rundt Askerlandet hvor familien som opprinnelig kommer fra Vietnam holder hus. Nå vurderer 24-åringen, som ble født i Melhus i Trøndelag, å gi seg laksefisket i vold. 15 år med fluebinding har satt sine spor. Det samme har alle årene som stamgjest i spesialforretningen Nordisk Fiskeutstyr.

– Jeg husker vi bandt en *bomber* (en moderne amerikansk tørrflue til laks. Red.anm.) Jeg lærte ikke så mye av å binde den, men kontakten med Svein Rødbergshagen på Nordisk har vært uvurderlig og til stor inspirasjon.

Nye tider

Siden Kelson har hårvinger tatt fullstendig over, og tubefluer er på tross av sin mindre elegante framtoning enn Longs fulldressede kreasjoner utvilsomt effektive og funksjonelle. –

– Kan han fiske med noe annet enn fulldressede klassiske laksefluer?

– Ja da. Det har skjedd mye siden Kelsons tid. Vi vet mer om hvordan ulike materialer oppfører seg i vannet. Her har både hårvinger og tubefluer sine styrker. Men noen fulldressede fluer må nok sjøsettes.

De gamle mestere hadde en klar tanke bak material- og fargebruk i fluene.

Jeg anser meg som historiker, ikke kunstner. Det viktigste er å ta vare på håndverket.

De første fulldressede laksefluer ble bundet for hånd akkurat som denne utgaven av flua over alle fluer, Jack Scott

Green Highlanders

Det frister å ta den helt ut. Tilby laksen en fulldressa Jock Scott à la G.M. Kelson, og helst med en splitcane-stang i hendene.

– Gjennomskinnelighet er viktig. Tukanfjærene i vingen på en Jock Scott slipper gjennom mye lys og framhever den gule kroppen. Jeg antar at de mener dette var viktig for at flueene skulle fange fisk, filosoferer Long.

Det er annerledes i dag. Enkelte kaller det å binde tubefluer for en monteringsjobb, og det er lenge siden man trodde det måtte være 30 forskjellige materialer i lakseflua for at den skulle virke.

– I dag vet vi at det trolig holder med to – tre forskjellige materialer. En flue som ikke er annet enn en mørk hårvinge og noen glinsende fibere kan ofte fiske langt bedre enn en

fulldressa lakseflue. Men folk bør spandere litt mer tid på tubene sine. Jeg vil ikke tilbake til den tiden da flueene var like viktige å vise fram for fiskerne som for fisken, men estetikken i både fluebinding og fluefiske er viktig.

Å binde en fulldresset lakseflue er ekstremt tidkrevende og materialene kan være vanskelige å få tak i. Krokene er gjeme håndsmidde. På sitt mest ekstreme har Long brukt opp til tre år bare på å samle materialer til en flue.

Veien er målet

– Det gir kanskje laksen en litt større verdi hvis man fanger den på en fulldressa flue man har brukt tid på?

Men her gjetter jeg. Jeg er jo ikke laksefisker, enda, smiler Long.

Å kjøpe fluer er utvilsomt langt enklere og billigere enn å gi seg inn i Longs verden. Selv spiser han gjerne nudler i noen måneder hvis det er nødvendig for å skaffe seg den rette fjæra eller den rette førsteutgaven.

– Jeg er fristet til å ta den helt ut. Tilby laksen en fulldressa Jock Scott à la G. M. Kelson, kledd i tweed, og helst med en splitcane-stang i hendene, silkesnøre og hele pakken.

Leve langsomheten

– Tror du måten man fanger laksen på er viktig, eller handler det bare om å fange den?

Bo peep Blue Boynex2 Bronze Pirate

Popham

Shirbrook

Jock Scott

Black Argus

Tett på

Long tar en lang tenkepause.

– Hva som er riktig er subjektivt.

Vi er ikke avhengige av fangsten. Folk fisker og jakter allikevel. Jeg tror det er tradisjonen og opplevelsen som er drivkraften. Fordi vi kan, rett og slett.

Summingen fra nabobordene på Theatercaféen øker i styrke utover ettermiddagen. På utsiden haster folk fram og tilbake i Stortingsgata. Long Ndoc Nguyen ser drømmende på tegningene som pryder veggene.

– Fluebinding er livsfilosofi. Og bevaringsverdig historie. En annen måte å bruke og forstå tid på, enn det som er gjengs utenfor vinduet her ...

Navn: Long Ndoc Nguyen (24)

Sivilstatus: Singel

Bosatt: Borgen i Asker

Får mest kjeft for: At jeg er forsinka

Dårlig samvittighet for: At jeg er for

dårlig til å holde kontakten med folk

Hører helst på: Radio Norge

Best i glasset: Woodbridge,

en zinfandel

Boken jeg aldri glemmer: *The Sal-*

mon Fly av G. M. Kelson selvfølgelig

Slik finner jeg roen: Ved bindestikka

Favorittflue: Jock Scott

Best på tallerkenen: Jeg er altetende

og ekstremt lite kresen

Forbilder: Jeg har i all hovedsak

historiske idealer

– Jeg tror det er opplevelsen som er drivkraften, ikke fangsten.